

اداره مخصوصه

درسعادتده باب عالی جاده سنده

محل اداره :

مشرط القیم

۱۳۲۶

اخطار :

سلکمنزه موافق آثار جدید مع المنوینیه
قبول اولنور
درج ایدلهین آثار اعاده اولنور

دین، فلسفه، علوم، حقوق، ادبیاتدن و سیاسیاتدن وبالخاصه کړک سیاسي وکړک اجتماعی و مدنی احوال و شئون اسلامیه دن
بحث ایدر وهفته ده بردفعه نشر اولنور.

درسعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

صاحب و مؤسسلری :

ابوالعلا زین العابدین — ح. اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

قیراه دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

ولایاتده	سنه لکی	القی آیلنی	غروش
ممالک اجنبیه ده	۸۰	۴۰	»
	۸۰	۴۰	»

درسعادتده پوسته ایله کوندریلیرسه ولایات بدلی اخذ اولنور

عدد : ۵۲

۱۷ شعبان ۳۲۷ پنجشنبه ۲۰ اغستوس ۳۲۵

ایکینچی جلد

عالم مدینتک اوج اعلا سنده بولنه جق اقوام اسلام جمله دن کرده قالمشدر .

بونلر مکتوب عاجزانه ملک نظریه سی . کله مسئله نک عملی جهته : ۱۴ نجی عصر اهل اسلامی کوزل ترتیب ایدلمش واسلامیتک ندن عبارت اولدیغنی جمله یه آکلاته جق وملتک کوکلنه ترقی و تکامل وجوبی یرلشدیره جک بر « علم حال » رساله سنه محتاج بولنیور ؛ بویله بر علم حالک آیتلی وحدیثلی مواد مندرجه سی ظن قصیرانه مه کوره شوندن عبارت اولمیدر :

برنجی باب - ایمان ، آبدست ، نماز اوروج ، حج وزکات .
ایکنجی باب - تحصیل علوم وکالات ، تحصیل رزق ، سعی وغیرت صنایع وتجارت خصوصاً رنده اوامر وقواعد اسلامیة .

اوجنجی باب - آنا و بابا ، قوشو وجاعت وطن ملت ودولت حضورنده وظیفه وحقوقه عائد اوامر وقواعد مقدسه .

اشبو علم حالک ساده وهرکسک آکلایه جی لسان ایله یازلمسی وایکی یوز - ایکی یوز الی صحیفه ده جمع ایدلمسی لازمدر .

بویله جه یازیله جق علم حالک مرحقی مؤلفنده قالمق اوزره قریم اشرافندن برینک اوج یوز روبله مکافات تخصیص ایدرک اداره مزه تسلیم ایتدیکنی عرض ایله یازیله جق علم حالک یا که بو علم حاللردن برینک برهیئت علمیه جانبندن مقبول کورلمسی اقتضا ایده جکدر .
بناء علیه جانب شریعتپناهیلرندن بویله بر هیئت اوج عالم تعیین بیورلمه سی و مناسترلی اسماعیل حق افندی ایله احمد مدحت افندی حضراتنک دعوت ایله هیئت مجیزه علمیه تشکیل ایدلمسی نیاز ایدیورم .

« ترجمان - - باغچه سرای » اسماعیل غصبرنسکی

الواح انتباه :

ماضیدن بر صحیفه

وه سپرهم [مجارستان] ، ۵ تموز ۳۲۵

وه سپرهم ... ایشته بریر که بیکلرجه عثمانلی یه مزار اولمش ، بر عصری متجاوز عثمانلیاغک ، اسلاملغک مجارستانده عادتاً مرکزینی تشکیل ایتمش ، صکره اوت صوکره جامعریله ، مناره لرله بتون اسلاملی بتون عثمانلیغی ایله چوکمش ، یرینه تکراراسکی مجارلاق کلیسالرلی باصیق اولری ایله قائم اولمش . دهاصوکره بتون بوقانی وقایع قوجه برقومک تاریخنده بریرطوتاممش ، حق اسمی بیله اونودلمش ؛ بوکون وسپرهم کله سنی کورن الکمدقق عثمانلی مورخی بویرک آمریقاده ویا اوسترالیاده اولدیغنی ظن ایده جک درجه ده اونودلمش .

جهانده محقق ، قطیعت ریاضیه درجه سنده بدیهی برقاعده وارایسه اوده ماضیدن عبرت آلمایان ، فلاکتلری چابوق اونودان ملتک محوی مقرر اولمیسیدر . بزا کر عصرلرجه دوام ایدن دور انحطاطک برنجی دکل یوزنجی فلاکتندن عبرت آله ایدک و قتیله جهانی تیترون عثمانلیق دهها دونکی حکومتلرک تهدیدی آلتنده بولنمازایدی . شبهه سزکه اوفلاکتلرک

اسباب حقیقه سی بولنوبده خسته لق کشف اوانسه ایدی اساسلی تداوی سایه سنده هر زمان خارقه لق کوسترن عثمانلیلرینه حاکم جهان اولوردی . فقط بوکون کچمشه تأسف دکل ماضیدن عبرت آله جق کوندر . قانله قزاندیغمنز حریتدن استفاده ایتمک ایچون تاریخی ، تاریخک الک آجی الفلاکتلی الکقانی کونلرینی تدقیق ایتک اوفلاکتلرک اسباب حقیقه سی آرامق صوکره اونلره چاره بولمق لازمدر . ملتک طبیعتلرنده بمض اساسلی جهتلر واردرکه اونلرک آز ویا پک یواش تبدل ایدر . ترقیات ملیه ایچون اوجهتلری آراشدیرمق وبولنه جق طبیعی وحقیقی اساسلر اوزرینه ترقیات ملیه یی تأسیس ایتک لازمدر . امین اوله لم که یالکیز آوروپادن ترجمه ایتمکله ویا بعض احکامله مقایسه ایدرک تأسیس ایدن قانونلر ، آوروپا مدینتی تدقیق ایله یاه جغیمز اعمارات نه قدر مکمل نه قدر سریع اولورسه اولسون طبیعت اساسیه ملیه اوزرینه تأسیس ایتمز ، ملتک روحنه نفوذ ایلمز ، قانله کیرمرسه پایدار اوله ماز ایشته بونک ایچوندرکه بوکون الک زیاده مترقی ملتلر بالخاصه مدینتده الکاسکی والکثباتی حکومتلر دائماً قوانینی ، اصلاحات واعماراتی تدقیقات وتبعات تاریخیه نتایجنه ، ملتک طبیعتنه کوره تأسیس ایدنلردر .

باخصوص بزه تاریخ بسبتون بشقه شیلری اوکره دیر . بزم روحزی تصفیه ایدر . بزم جان ویرر . قراران قلبلری ، یاصالانان وجدانلری جلالتدیریر . عصرلردن بری مرآتیک ویا حیوانی بر اطاعت سیئه سیله ازیلن ملته انسانلغک قدرینی اوکره دیر . جهالتک ، مرآتیکک ، منفعتپرستلکک نه درجه مضر اولدیغنی قانلی مثاللره ، بالالرمزک چورومش کیکلری ، خراب جامعلریمزک انقاضی ایله یوزیمزه چارپار . ایشته بونک ایچوندرکه استقبالمزی تأمین ایتک ، عثمانلیغی دائمی یاشاتمق ایسترسه ک تاریخه وواتاریخی آکلامق ایچون معارفه اردولردن ، یوللردن ، واپورلردن زیاده اهمیت ویرمک لازمدر .

.*

وه سپرهم اوافق ، اوتوز قرق بیک نفوسلی برقصه . الله موجود تاریخی رسملره نظراً وقتیله بوراسی کوچک بر مجار قلعه سی ایمش . اجداد عظامز شرقدن ، طونه جهتدن بورایه کلنکری زمان قلعه یی یکریمی متره ارتفاعنده دیوارلری دائراً ماداریالچین قیالری ایله برقرتال یواسی حالنده بولمشلر . اوقلعه قسماً بوکون یینه طور یور . دیوارلرک دینندن اراضی اوچوروم اوله رق ۴۰ - ۵۰ متره اینیور . اودرجه ده که انسانک دکل کچینک بیله طیرمانمسی قابل دکل . قلعه یی هان دائراً مدار احاطه ایدن دره جک قلعه دیوارلرندن پک کوزل دوویله بیلور . اوزمانک اوقلری ، عادی تفشکاری دکل حتی طاشله بیله دوومک قابل . بوکون قتولیک یاپاسلرینک دائره سنی تشکیل ایدن بنالرده شرق جنوبی یه متوجه اولانلرک اوزرنده اوزمانه مخصوص مدور مرملر عیناً طور یور شبهه سزکه بومرملرک اکثریسی دلش کچمش بر تخریبات یامشدر . فقط مجار ملتک اوجج ماضی یی اونوتاممسی ایچون اومرملرچقارلمش دووولن اولرک دیوارلرینه کوزه چارپه جق وجهله دیزلمش . بومرملرک

قوبوب کلن برصدا بکا بوفلاکتلرک اسباب حقیقه سنی بر ایکی گله ایله سویلیوردی :

یوقاریدن اخلاقسزلق، آشاغیدن جهالت .

تاریخ او ایننه حیات مال بزه یوقاریده ملتک باشنده بولسانلرک اخلاقسزلقلارینی نه قدر آجی بر صورتده تصویرایدی . فقط بواخلاقسز- لغت مولدی نه در ؟ اونیده بر آز دوشونورسهک بتون فلاکتلرک اسباب حقیقه سنی جهالتده بولورز . کوزی آجیق ، فکری منور بر ملت کنیدیسنی اوچورومه سوقایدن بیوکلرک قفاسنی دها اولأزه . بناءً علیه ایش ملتک کوزینی آچقده ؛ اوکا انسانلغک معنای حقیقیسنی آ کلا تمقده در . بر کره ملت انسانلغک معنای حقیقیسنی آ کلا دیمی ، آرتق اونک باشنده جانوارلر طورده ماز . ایشته بونک ایچوندرکه تاریخ بزه هر زمان بو حقیقی پک صریح سویلر ، پک قانلی مثاللرله تشریح ایلر : انسانجه یشامق ایسترسه کز معنای انسانیتی آ کلا یه جق درجه ده تحصیل علمه چالیشکز . عکس حالده اجدادیکزک اوغرا دیغی فلاکتلره اوغرامق مقرر در .

امین اولهلمکه نه مجلس مبعوثان ، نه حریت اردوسی ، نه کنج ضابطانک افکار احرارانه سی هیچ برشی بزم استقبالمزی جدی بر صورتده تأمین ایده من . تاریخ بزه کوستیریورکه بوکی جزؤلر موقدر . اصل پایدار اولان آچیلش ، انسانلغک معناسنی آکلامش اولان افکار عمومی در اوافکار عمومی نهک تمی ایسه معارفدر . بزه انسانلغی ، وطنپرورلکی اوکرده جک تاریخک آجی طانلی حقیقتلریله بزی دائماً دوغری یوله سوق ایده جک اولان حقیقی بر معارفدر .

یا عجبا بز بو حقیقت محضه قارشیسنده شو بر سندهلک حریت انناسنده معارف ایچون نه یاپدق ؟ هیچ ! مهد حریت دینیلان سلانیکده بیله بر دارالمعلمین یوق . کویلرک یوزده الیسنده مکتب یوق . مکتبلرک یوزده سکساننده معلم یوق . ابتدائی قرائت کتابلرندن اک مهم آثاره قدر هیچ برنده عثمانیللق وانسانلغی اوکرده جک بر سطر یوق . بو حال بویله دوام ایدرسه امین اولهلمکه نه اردولر ، نه زرهلیلر ، نه شمندوفرلر هیچ برشی استقبالمزی تأمین ایده من . اردولرک انضباطی بوزولور . زرهلیلر چورور . جاهل ملتک پاره سی جابوق توکنیر . معارف ایسه بتون بونلری تدبیر و تقویه ایده جک بتمز توکنمز بر خزینسه در . ایشته بونک ایچون دیرمکه کییکاریمز اوزرنده بر خاج دیکلیدیکنی ایسته منسهک دیدی قودیلری ، اختراصات شخصیه یی براقهرق ملتک مآرقه باقم . سنجاق مرکز لرینه قدر دارالمعلمینلر ، هر کویده مکتبلر آچهم ، طرز تدریسی اصلاح ایده لم . بر طرفدن آوروپالیلری دیکر جهتن تاریخمزی باشدن آشاغی تدقیق ایده رک ماضیدن ملته درس لویره لم . بونک ایچون اجدادیمزک جولان ایتدیکی یرلره آدملر کوندره لم ، تدقیقات یاپهم ، خرابه لرک طاشلرندن ، اجدادیمزک کییکارندن بر چوق حقیقتلری میدانه چبقاره لم . بتون بو حقایق انظار امته صاحبه لم . بر کره بواساس داخلنده چالیشمق تأسس ایدرسه عثمانیللق پایدار اولور .

استقامتنه باقیلنجه دره نک او بر طرفنده کی صرت اوزرنده عثمانی بطریه لرینک موضع آلمش اولدیغنه حکم ایتک لازم کلیر .

اساساً بودا پشته جهتندن کلندیکنه نظراً شهری دوومک ایچون اوصرتلردن مساعد یرده یوق . قلمه نک شمال جهتنده بر برون کبی طار بر صرت اوزانیر . قلمه یه هجوم ایچون اک مساعد بر صرت . اورایه کیندم . تپه نک اوزرینه بیوک بر بیاض مرمر ستون ، اونک اوزرینه بر صلیب دیکلیمش . اسکی رسملره کوره بوراسی وقتیه اسلام مزارلغی ایش . بن کز رکن منادیاً یرلره باقبور اواسکی ، تأثیر سز طوپلر تفنگلره بومدهش قلملره هجوم ایدن جسور . متین بابالریمزک بر اوافق کییکنی اولسون بولق ایستیردم . آناج دیبلرینه بر آز دقلی باقنجه بر قاج کییک بولدم . یانده آوستریالی ضابطانده وارایدی . بر چوغمز کییکلری تدقیق ایتدک ، انسانک قبورغه وسائر کییکلری پارچه لیمش ، کوجولمش ، بشر اوزر سانتیمتره بیوکلکده طاشلر اولمش فقط کییک اولدیغی کوریایور . تدقیقاتی ایلریلته کجه کییکلر زیاده لشیور . آرتق شبهه یوق بوراسی بر مزارلق . وارا ضیک شکلنه نظراً او زمان شانلی بابالریمز بوجهنندن هجوم ایتمش . انشای هجومده بر چوق شهید ویرمش . وعادت اولدیغی اوزره شهدا دوشدکلری یرده کوملیمش . بوکون اوراده او مقدس مقابرک اوزرنده کوچک منتظم بر یول . اورته یرنده بیوک بر صلیب !

قصبه ضبط ایدلکدن صوکره اهالیدن بر چوغی اسلام اولمش ، یوز سنه یی متجاوز بوراده قالنه رق جوارده بر چوق قراده حقیقی ترکلرده یرلشمش . حتی حالا اسملری اسکی ترک اسملرندن محرف اوله رق محافظه ایدیایور . قصبه ده اسکی اسلاملغک ، عثمانیلغک انقاد ضندن ، تپه سنده بیوک بر صلیب وضع ایدیلهرک ساعت قله سنه تحویل ایدلمش بر مناره ، کنارلرده بر جامع خرابه سی ایشته بوقدر .

اوراده اوقهرمان اجدادیمزک کییکارینک یانی باشنده کی صلیب دیننده درین درین دوشوندیم . بو کونکی وسائط ایله بیله پک کوچ ضبط ایدیله بیلن بو متین قلملره هجوم ایدن ، بو یالچن قبالره شهدا وجودلرندن مردیونلر یاهررق چیقان ، اومتین او جسور بابالرمزک یوز سنه یی متجاوز یرلشدکلری بویرلرده بر قاج کییکدن ، بر ایکی خرابه دن بشقه برشی قالماسی بتون بوقانلرک ملتک قلبنده دکل ، اکعادی برکاغد اوزرنده بیله بر اثر براقامسی ، بتون بوفلاکتلرک هیچ برانتباه حاصل ایتمه سی اسبابی حزین حزین دوشوندیم . کویاکه اوکیکلر برلشمش هر قیانک دینندن بر شهید یوکسلیمش ، قانلی کفنلری ، معظم طوغلی وقورانلر باشریله او محترم بابالرمز قارشمه دکلش . اونلرده بنم ایله برابر آرتق دوشونمک زمانی کلش وحتی کچمکه باشلامش اولان بو اسباب انقراضی دوشونیورلردی . یردن برکیک آلدیم . ماضیمزی و دقتسزلکک دوامی حالنده عاقبتیمزی کوسترن اومقدس کییک پارچه سنی کمال احترامله برکاغد صارارق جیمه قویدیم . حالا دوشونیوردم ، بوقوی ماتک نیچون بودرجه منقرض اولدیغی بولق ایسته یوردم . آرتق روحمن

اسکی شان وعظمتی بولور. عکس حالده ماضینک جهالت و اخلاقسزلی دوام ایدرسه حریت، اردولره، دونمالره رغماً محوک مقرر اولدیغنه امین اولمایدور.

«طنین» وجدانی

اسماعیل غصبرنسکی بک حضرتلرینه

شرقک اک حاکم نقطهسی اولوق اعتباریله ماده و مقر جلیل خلافت بولمسی حسیله ده معناً حائز اهمیت اولان استانبولک تقریباً اوچوز سنه دنبری علی التدریج کچریدیکی ادوار انحطاطیه بریاندن بزعمانیلیرک نیجه فلاکتلرینه سبب اولدیغنی و بریاندن ده مقر خلافتک شو حیات عاطلانهسی بتون عالم اسلام اوزرینه سؤ تأثیر حاصل یلیدیکنی بزه تاریخ غمغمه سیله کوستریدیکی وهله شوصوک اوتوز سنه دنبری تفرقه و فساد اخلاق کبی اک بیوک فلاکتک قربانی ایدلمک کلمز مقرر اولدیغنی جهته بوا یکی بلانک سیر مخربنه سد چکن سنه دوریه سنی ادراکله مباهی اولدیغمز انقلاب مسعودی بن یکی اعتبارله تجیل ایلرم :

اولکیسی عالم مدنیت شرقده قوی و جدی بر حکومت بوله جنی ایچون سیاستنی هرکسک کوروب اکلاویه یله جکی راساسه انبا ایده جک ایکنجیلیسی مقر جلیل خلافت، مقر جلیل خلافت اوله جق...

اوخ ! شکر یاربی ... ارتق ظلمات جهل و فساد ایچنده کچن ماضی هر فاعلیله ییقیلدی کیتدی ... شمدی ماهر، صالح الار ایکی بنای متین قوریور: حکومت نهمیه کندی کندیسنه و جهان قارشی اولان حقوق و وظائفی طانیه جق و طانیه جق ... خلافت مقدسه اسلامیه، بتون عالم اسلامه قارشی واجبات دینه سنی ایفا ایده جک هذا من فضل ربی !

حکومت سابقه ظالمه نك حاکمیت مایه و مشروطیت اداره اساسلرینی قبوله مجبور ایدلیدیکی ایلک ایشیتدیکم زمان سوبنوب چیرپینمش ایدم، دنبالر بنم اولمش ایدی. مشروطیت اداره نك نه قدر اغیر و مسئولیتی اولدیغنی وهله خاطرله مق ایسته مدم شمدی کون کچکجه نقصانلر کندی کندیسنه میدان چیقور و تلافیسنه البته چالیشیلور. شکل اداره مزک محتاجی اولدیغنی آلتلر، قانونلر اکال اولنوب مقتدر الله تودیع اولندیغیدی وظیفه یالکیز تطبیقدن تدویردن عبارت اوله جق و ملت معظمه عثمانیه بتون موجودیت سیاسی سیله اوزمان لایق اولدیغنی موقع شرفی اشغال ایده جک ... اوخ ! نه قدر مسعود بر آتی نه قدر طبیعی بر طریق نجات ... ریم عن قریب جمله مزه ادراکنی نصیب و میسر ایله ...

بویوله تکامل یولی دیرلر. بونک استحصالی ایچون ارباب حمیت وغیرت نه لر چکمه دیلر، حمد الله جهل و فساد غلبه ایده بیلدیلر فقط بوغالیبتدن بحق استفاده ایچون ده اک چوق پک چوق چالیشمغه مکتبلر، مدرسه لر، شرکتلر، دارالصناعه لر و پک چوق شیلر وجوده کتیرمکه محتاجز، مجبورز تشبث دور ابتدائیسنی هنوز کچیره مدی، تشبثک دور

ابتدائیسنک صفحات ابتدائیه سی عدم اعتماد و تردد اولورمش ... یواش یواش تشبث حقیقی علائمی کورولور تدریجاً قوتلشیر ابتدائی اساسلر قورولور برخلوق متنفس کبی بیور یاشار، یاشار ... نوع بشر اوزرینه بو تأثیری یابان هپ تکامل قانونیسدر. نته کیم دواثر مرکزیه ده اک اول، اک نقصان اولان شیلرک و یاخود اک نقصان ظن اولنان شیلرک اکانه دوعری بر تشبث او یاندی هر نظارت کندیسنه لازم اولان آلتلری قانونلری استحضاره باشلادی. فقط پک محدود، پک ابتدائی ... البته کله جک سنه ده متین ده اجدی اوله جق بویله بویله میدان کله جک الانتظار اشد من النار ایش ... ضرر یوق صبرک میوه سی طاتیلدیر دیرلر. بز صبر ایدرز ... بکله رز ...

یا بعض نظارتلر، دائرلر وارک بز، امت اولردن پک چوق شیلر بکله دیکمز حالده هنوز علامت تشبث اوله جق برشی کوره مدک، ایشیده مدک. محزون نومید دکلز چونکه مطلقاً آتی بزمدر، چونکه مطلقاً قانون تکامل، قانون اصطفا حکمنی اجرا ایده جکدر. فقط بشریت بویا، لزومندن فضله تردد و تشبثسزک کلال ویریور دواى عاجل — حین حاجته — محض حیاتدر، امساک و تأخیرنده نتایج معکوسه مأمولدر ...

مثلا حربیه، مالیه، داخلیه، عدلیه نظارتلری آز چوق تشبث علائمی کوستردیلر. فقط مشیخت جلیله اسلامیه جه اتخا بیوریلان تشبثلردن بی خبرز. سائر نظارتلر یالکیز امت عثمانیه یه قارشی مسئولدر مشیخت جلیله اسلامیه بتون عالم اسلامه قارشی مسئولدر. امان یاربی بونه بیوک مسئولیت، نه مقدس وظیفه در ...

عجزم بضاعه سزکم بویوک مسئله اجتماعیه یه قاریشمه مه قطعاً مانعدر. غرض علمای کرامک، علاقه دارانک نظر دقتی جلب ایتکدر. خلیفه نك امیر المؤمنینک مسائل اسلامیه یه متعلق وظائفی مشیخت جلیله اسلامیه در عهده ایش، اومسؤلدر.

کره ارض اوزرنده کی ارچیز ملیونی متجاوز اسلامک تربیه فکریه سی، تکملات اجتماعیه سی، احوال روحیه سی حقنده معلومات مطلقه سی اولوق، بو هیئات اجتماعیه اسلامیه نك نشو و نما سنه اصطفا و تکامل طبعیه سیله خادم اسبابی احضار و توزیع ایلمک تربیه ابتدائیه اسلامیه نك سیاق واجده اولمسنه نظارت ایلمک، بو متفرق و متباعد هیئات اجتماعیه اسلامیه ایچنده مثلا جهل ایله منکوب اولانلری وارسه ازاله جهلی، نفاق، فساد، ضلال و امثال منیهاتله معلوللری وارسه اصلاحی اسبابی اتخا ایتک، محیطنک تأثیر مظلیمه قرارمغه باشلایان موحد قلبلر وارسه اولری تنویر، ایفاظ ایلمک مشیخت جلیله اسلامیه نك اک بیوک بر وظیفه سی دکلدیر ؟

بومقصده وصول ایچون بر سنه دنبری نه لره تشبث بیورلدی ؟ شمدی یه قدر قاچ مدرسه اصلاح، قاچ مکتب کشاد بیورلدی ؟ بو سؤالی کره ارضده کی هر هانکی بر مسلمان اولورسه اولسون مشیخت جلیله اسلامیه یه ایراد حقنه مالک دکلدیر ؟ مثلا چینده کی برمسلم، دیگر محللرده کی دیندا شرینک وضعیت اجتماعیه سنی اوکرنک